

REFERAT Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget 2018-2021 d. 06-06-2018

Mødedato Onsdag d. 06. juni 2018 kl. 00:00

Mødested Vibegård, mødelokale 1

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Langsigtede mål og mål for budget 2019.....	5
Forslag til besparelser på budget 2019.....	8
Budgetopfølgning pr. 30. april 2018, Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget.....	12
Vision og indsatser for ny kulturstrategi.....	16
Poulsker Idrætsforening ansøger om midler til projektering.....	21
Anlægsbevillinger til istandsættelse af forsamlingshuse og lignende bygninger 2018.....	24
Orientering vedr. 25 års-reglen.....	29
Tilflytterpulje og information til nye tilflyttere.....	32
Udpegning af medlemmer til Integrationsrådet.....	36
Brobygning – Unge fra uddannelseshjælp til EUD/ungdomsuddannelser.....	40
Økonomistyring og det politiske råderum på beskæftigelsesområdet.....	47
Tilsyn 2018 Sandemandsgården.....	55
Soldatens Erhvervsprofil.....	58
Procesplan folkesundhedspolitik.....	61
Sager til høring i Ældreråd og handicapråd.....	66
Gensidig orientering.....	68

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

00.01.00P35-0100

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	1	

Fraværende

Bemærkninger til dagsordenen

Kirstine van Sabben forlod mødet kl. 12.

Punkt 2: Langsigtede mål og mål for budget 2019

Bilag

JUFU-mål junimødet

Åbent punkt

2 Langsigtede mål og mål for budget 2019

00.01.00P22-0079

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	2	

Hvem beslutter

Job-, Udvikling og Fritidsudvalget beslutter

Resumé

Udvalgene fastlægger langsigtede mål for udvalgets område, og arbejder med de budgetmål for budget 2019, der skal være med til at indfri de langsigtede mål.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter langsigtede mål samt budgetmål for 2019

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget den 9. maj 2018:
Drøftet.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller, at

- a) At udvalget oversender de langsigtede mål for udvalgets område til kommunalbestyrelsens samlede behandling af hovedvisionen
- b) At udvalget oversender de konkrete mål for 2019 til arbejdet med budget 2019

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Ad a) Godkendt, med tilføjelse om Bright Green Island under punkt 2.
Ad b) Godkendt.

Sagsfremstilling

I forlængelse af visionsseminaret i februar i Ystad samt udvalgenes drøftelser på marts-, april- og majmøderne, skal udvalgene nu blive konkrete i formuleringen af de langsigtede mål for valgperioden, samt drøfte mål for budget 2019.

Kommunalbestyrelsen har på visionsseminaret arbejdet med en hovedvision, der lyder som følger:

Vi skal være 42.000 bornholmere i 2028

For at nå nærmere en indfrielse af hovedvisionen har kommunalbestyrelsen på visionsseminaret arbejdet med seks visionsspor, der tilsammen skal gøre Bornholm til et så godt sted at bo og flytte til, og bidrage til at tiltrække og fastholde borgere på Bornholm.

- Nye værdifulde jobåbninger i 2028
- Nye hjem. Gennem partnerskaber. På hele øen
- Bornholm er det attraktive tilvalg
- Trivsel og arbejdsglæde i ældrelivet
- Vi skal løfte børnene, også socialt. Vi vil bryde den sociale arv for at skabe ressourcestærke bornholmere, børn som voksne
- Vi skal anvende vores nærværende ressourcer bedre

På baggrund af udvalgenes drøftelse skal de langsigtede mål på udvalgets område, der relaterer sig til hovedvision og visionssporene. Vision og visionssporene (herefter: visionerne) har et tiårigt sigte. Udvalgenes langsigtede mål skal gælde for valgperioden – hvad er det udvalget konkret vil opnå, for at komme nærmere visionerne i løbet af de fire år? Kommunalbestyrelsens visioner og udvalgenes mål samles i slutningen af juni i ét dokument: "Kommunalbestyrelsens visioner og strategier". Dokumentet besluttet på kommunalbestyrelsens møde 28. juni.

Mål for 2019

På udvalgmøderne skal udvalgene derudover formulere mål, der skal indgå i budget 2019. Målene skal medvirke til – på sigt – at indfri udvalgets langsigtede mål.

Udvalgene skal på møderne i juni vedtage udvalgets endelige mål for budget 2019 således, at målene kan forbindes til de efterfølgende budgetdrøftelser. Der er dermed en tæt forbindelse mellem, hvilke mål kommunalbestyrelse og udvalg sætter sig, og de økonomiske prioriteringer i budgettet.

Udvalgenes arbejdsprogram

Ligesom kommunalbestyrelsens visioner og udvalgenes mål samles i ét dokument, bliver der for hvert udvalg udarbejdet et dokument, der kaldes: "udvalgets arbejdsprogram". Udvalgets arbejdsprogram indeholder udvalgets langsigtede mål, mål for de enkelte budgetår, opfølgning på målene. Derudover kan udvalget vælge at tilføje langsigtede mål, mål og indsatser på udvalgets område, der ikke er relateret til visionerne og budgetprocessen.

Udvalgets arbejdsprogram revideres efter behov, og mindst to gange om året – ved målopfølgning og når udvalget sætter mål for det kommende budgetår.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 3: Forslag til besparelser på budget 2019

Bilag

JUFU - samling af budgetforslag 280518

Åbent punkt

3 Forslag til besparelser på budget 2019

00.30.00G01-0029

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	3	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- Fritidsudvalget beslutter

Resumé

Den 14. marts blev der på Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastsat størrelsen på det beløb, der skal udarbejdes spareforslag for angående budget 2019. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget valgte en spareramme på i alt 50 mio. kr., som blev fordelt på de stående udvalg. Forslag til besparelser på budget 2019 blev drøftet på de stående udvalgsmøder i april og maj. På udvalgsmødet i juni 2018 besluttes, hvilke forslag til besparelser udvalget oversender til budget 2019.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller,

- At bilagte forslag til besparelser på budget 2019 på udvalgets område oversendes til budgetprocessen for 2019

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Forslag til besparelser tilrettes og oversendes i høring med bemærkning om, at udvidelsesforslagene vedrørende Tejn og Aarsballes fodboldbaner udsættes til efter facilitetsanalyse i september.

Dansk Folkeparti kan ikke medvirke, da partiet ikke vil udhule mulighederne for udviklingen i lokalsamfundene, lukke borgerservice ude på øen og partiet har andre forslag til finansiering.

Sagsfremstilling

Den 14. marts blev der på Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget fastsat størrelsen på det beløb, der skal udarbejdes spareforslag for budget 2019. Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget valgte en spareramme på i alt 50 mio. kr. Udvalget fastsatte desuden fordelingen af sparerammen for de enkelte udvalg. Følgende fordeling blev besluttet:

- Børne- og Skoleudvalget 10.872.000 kr.
- Social- og Sundhedsudvalget 23.030.000 kr.
- Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget 5.347.000 kr.
- Natur- og miljøudvalget 6.145.000 kr.
- Klima- og Bæredygtighedsudvalget 0 kr.
- Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget 4.606.000 kr.

Fordelt på centre er den fastsatte spareramme som følger:

Center og fagområde	Beløb
Center for Børn og Familie	7.109.000 kr.
Dagpasning	1.624.000 kr.
Børn og Familie	5.485.000 kr.
Center for Skole	3.763.000 kr.
Undervisning	3.763.000 kr.
Center for Ældre	11.044.000 kr.
Ældre	11.044.000 kr.
Center for Psykiatri og Handicap	6.650.000 kr.
Psykiatri og Handicap	6.650.000 kr.
Center for Sundhed	5.336.000 kr.
Sundhed	5.336.000 kr.
Center for Job, Uddannelse og Rekruttering	3.343.000 kr.
Uddannelse og Beskæftigelse	3.343.000 kr.
Center for Natur, Miljø og Fritid	2.927.000 kr.
Kultur og Fritid	1.295.000 kr.
Biblioteker	444.000 kr.
Beredskab	283.000 kr.
Teknik, Natur og Miljø	640.000 kr.
Idrætsområder	265.000 kr.
Center for Ejendomme og Drift	5.222.000 kr.
Veje, parker og anlæg	2.116.000 kr.
Vej og Park	0
Ejendomme og Service	2.413.000 kr.
DeViKa	0
Kollektiv trafik	693.000 kr.
Center for Økonomi, It og Personale	2.406.000 kr.
Økonomi, it og personale	2.354.000 kr.
Folkemødet	52.000 kr.
Center for Erhverv, Byg og Sekretariat	2.200.000 kr.
Erhverv, byg og plan	778.000 kr.
Administration	1.177.000 kr.
Politikere	245.000 kr.

I alt	50.000.000 kr.
--------------	-----------------------

De stående udvalg har drøftet udkast til besparelser for budget 2019 på april- og majmøderne. På udvalgsrådet i juni 2018 besluttes, hvilke forslag til besparelser udvalget oversender til budget 2019. Den 21. juni 2018 vil være sidste mulige dato for afholdelse af evt. ekstraordinære udvalgsråd, idet der den 22. juni er deadline for at fremsende udvalgenes forslag til budget 2019. Forslagene bliver behandlet på budgetmøde 1 den 27. juni 2018 og udsendt i høring hos de høringsberettigede parter fra den 25. juni 2018 med høringsfrist 14. august kl. 12.00.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Budgetopfølgning pr. 30. april 2018, Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget

Bilag

Driftsopfølgning på bevilling og afdelingsniveau

Anlægsopfølgning

Åbent punkt

4 Budgetopfølgning pr. 30. april 2018, Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget

00.30.14G01-0064

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	4	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. april 2018 viser for Job-, Udviklings- og Fritidsudvalgets område et forventet regnskab, der udviser et merforbrug på 8,0 mio. kr. Set under et er der fra 2017 overført et overskud på 11,4 mio. kr., dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 3,4 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set balance mellem forbrug og budget i 2018.

Anlægsopfølgningen viser, at 9,4 mio. kr. af det afsatte rådighedsbeløb på 15,7 mio. kr. forventes anvendt i 2018.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller

- at budgetopfølgningen tages til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Taget til efterretning

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april 2018. I 2018 gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april og 31. oktober, samt en administrativ budgetopfølgning pr. 31. juli.

Mer-/mindreforbrug angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2018 ekskl. overførsler fra 2017.

Over-/underskud angiver afvigelser i forhold til det korrigerede budget 2018, dvs. inkl. overførsler fra 2017.

Af bilag 1 fremgår budgetopfølgning på driften

Af bilag 2 fremgår budgetopfølgning på anlæg

Drift

For den del af **Center for Job, Uddannelse og Rekruttering** som formelt er placeret under Social- og Sundhedsudvalget, men har sammenhæg til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, forventes et mindreforbrug på 0,6 mio. kr. Mindreforbruget kan henføres til personlige tillæg.

For den del af **Center for Job, Uddannelse og Rekruttering** som vedr. Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, forventes samlet set et merforbrug på 5,7 mio. kr. på den overførbare bevilling i 2018. Fra 2017 er overført et overskud på 7,8 mio. kr., således forventes årets resultat at blive et overskud på 2,1 mio. kr.

Merforbruget kan henføres til forbrug af overførslen til medfinansiering af brobygningsforløb med Campus og initiativer til at få flygtninge ud i lokalsamfundet med i alt 2,8 mio. kr. Dertil anvendes de overførte midler til implementering af nyt fagsystem samt uddannelse af medarbejderne i Borgerservice og Ydelser.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set balance mellem forbrug og budget i 2018.

For den del af **Center for Natur, Miljø og Fritid** som vedr. Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget, forventes samlet set et merforbrug på 2,3 mio. kr. i 2018. Fra 2017 er overført et overskud på 3,6 mio. kr., således forventes årets resultat at blive et overskud på 1,3 mio. kr.

De væsentligste årsager til merforbruget kan henføres til engangsudgifter samt udbetaling af bevillinger givet i 2017, svarende til den sædvanlige procedure på området, samt forbrug af puljen til tværgående formål.

Anlæg

Det samlede rådighedsbeløb udgør 15,7 mio. kr., hvor der forventes anvendt 9,4 mio. kr.

Mindreforbruget på 6,3 mio. kr. omfatter primært Bornholms Museum, hvor der alene forventes afholdt udgifter til projektering af projektet i 2018.

Anlægsopfølgningen giver ikke anledning til bemærkninger.

Økonomiske konsekvenser

Det forventede regnskab 2018 på Job-, Udviklings- og Fritidsudvalgets områder viser pr. 30. april samlet set et merforbrug på 8,0 mio. kr. Set under et er der overført et overskud på 11,4 mio. kr. fra 2017, dermed forventes årets resultat at blive et overskud på 3,4 mio. kr.

På den ikke-overførbare bevilling forventes balance mellem forbrug og budget i 2018.

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 30. april 2018

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2018		Afvigelse i pct.		Overført fra 2017	Forventet resultat i 2018 (+overskud /-underskud)	
	Overførbar	Ikke-overførbar	Overførbar	Ikke-overførbar		Overførbar	Ikke-overførbar
Center for Job, Uddannelse og Rekruttering	-5.674	-	7,5 %	0,0 %	7.786	2.112	-
41 Uddannelse og beskæftigelse	-5.674	-	7,5 %	0,0 %	7.786	2.112	-
Center for Natur, Miljø og Fritid	-2.342		3,7 %		3.595	1.253	
21 Kultur og Fritid	-1.684		4,0 %		2.721	1.037	
22 Biblioteker	-81		0,6 %		81	-	
59 Idrætsområder	-577		8,1 %		793	216	
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	-8.016	-	5,8 %	0,0 %	11.381	3.365	-

Note: Merforbrug angives med negativt fortegn

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 5: Vision og indsatser for ny kulturstrategi

Åbent punkt

5 Vision og indsatser for ny kulturstrategi

20.00.00G01-0041

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	5	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget har igangsat en proces, der skal føre til udarbejdelsen af en ny kulturstrategi for Bornholms Regionskommune. I overensstemmelse med procesplanen forelægges et oplæg til en ny kulturpolitisk vision og strategiske indsatsområder til politisk godkendelse.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Center for Natur, Miljø og Fritid indstiller,

- at forslag til ny kulturpolitisk vision og indsatsområder godkendes

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Ved udgangen af 2017 udløb Bornholms Regionskommunes kulturstrategi. I den forbindelse godkendte Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget d. 11. april en procesplan for udarbejdelse af en ny kulturstrategi. I overensstemmelse med procesplanen forelægges udvalget et oplæg til en ny politisk vision for det bornholmske kulturliv og forslag til indsatsområder. Der lægges op til, at visionen sammen med den endelige kulturstrategi erstatter gældende kulturpolitik fra 2015.

Oplægget til ny kulturpolitisk vision tager udgangspunkt i kommunens udviklingsstrategi fra 2016. Udviklingsstrategien dækker de overordnede aspekter for Bornholms udvikling og sigter mod et mere bæredygtigt øsamfund hvad angår økonomiske, miljømæssige og sociale forhold. Sammen med kommunens øvrige politikker og strategier indgår kulturstrategien som et led i realisering af regionskommunens vision om, at Bornholm skal være en 'Bright Green Island'. Endelig er visionen inspireret af Kommunalbestyrelsens nylige visionsarbejde.

Visionen tager udgangspunkt i en bred forståelse af kultur, som ikke kun omfatter de klassiske æstetiske kunstgenrer, men hvor også natur, idræt, forenings- og hverdagslivet indgår. Den brede kulturdefinition medfører dermed en politisk vision, der kan favne hele kultur- og fritidsområdet.

Vision

'Bornholm skal være en levende og innovativ ø, hvor det er attraktivt at vokse op, leve og bo. Hele året rundt skal lokale som turister have adgang til en bred vifte af kulturelle oplevelser og aktiviteter, som indbyder alle til at opleve, deltage og involvere sig i kultur- og fritidslivet. Øens kulturtilbud skal understøtte det gode, aktive liv præget af høj livskvalitet og en stærk fællesskabsfølelse.

Kulturen skal være en aktiv ressource, der bidrager til udviklingen af det bornholmske samfund og tiltrækker viden og kompetencer fra ind- og udland. Samarbejder og stærke netværk skal drive Bornholms kulturelle udvikling fremad og er med til at sikre bæredygtighed, kvalitet og nytænkning i øens kultur- og fritidstilbud.'

Visionen foreslås realiseret ved at sætte fokus på fire **indsatsområder** i en ny kulturstrategi.

Kultur og livskvalitet

Bornholm skal være en ø, hvor alle skal leve et godt, sundt og aktivt liv. Øens enestående natur og mangfoldige kultur- og fritidsliv spiller her en central rolle. Det hænger sammen med en stigende anerkendelse af, at kultur og natur har positiv betydning for mennesket både på det fysiske, mentale og sociale plan. Kultur- og naturoplevelser stimulerer sanserne og kan bidrage til glæde og velvære ved at indbyde til social samvær såvel som individuel ro og fordybelse. På denne baggrund skal der ses nærmere på, hvordan kulturen og naturen kan inddrages i en indsats, der fremmer borgernes livskvalitet, trivsel og sundhed. Det betyder bl.a. at der arbejdes for at øget adgang til øens kultur- og naturoplevelser f.eks. ved at styrke formidlingen og synliggørelsen af øens kultur- og naturtilbud. Samtidig bør kulturen og naturen i højere grad tænkes ind i borgernes hverdag, så kultur- og naturoplevelser bliver en naturlig del af den enkeltes liv.

Eksempler på konkrete initiativer

- Samarbejde mellem biblioteket, Natur og Miljø og idrætsområdet om øget adgang til naturoplevelser
- Koble fritids- og kulturområdet med eksisterende processer om byudvikling
- Etablere fællesskaber og netværk, der understøtter livskvalitet for både børn og voksne

Kulturelt aktive børn og unge

På Bornholm skal alle børn og unge møde den særegne bornholmske natur, kultur og kunst i rammer, der understøtter deres sociale, kreative og faglige kompetencer. De skal stifte bekendtskab med deres kulturelle rødder, så de opnår en grundlæggende forståelse for deres egen kultur og er i stand til at se verden i et bredere perspektiv. I de seneste fire år har kommunen haft fokus på at sikre kulturtilbud til netop denne målgruppe. Vi har etableret Bornholms Kulturskole, som tilbyder undervisning i musik-, billedkunst og drama i fritiden. Med opbygningen af Bornholms Skoletjeneste er der blevet udviklet en bred vifte af pædagogiske kultur- og naturtilbud til de bornholmske grundskoleelever. Der skal nu arbejdes videre med de positive erfaringer og kompetencer, der er blevet opbygget de seneste år. Kulturtilbud til børn og unge skal opretholdes og udbygges, så der sikres en kontinuitet i deres kulturelle dannelsesforløb – fra dagtilbud til ungdomsuddannelser.

Eksempler på konkrete initiativer:

- Fastholde og videreudvikle Skoletjenesten Bornholm
- Udvikle Bornholms Kulturskoles tilbud evt. i samarbejde med øens kulturinstitutioner.
- Indgå samarbejde med centrene for Sundhed, Børn og Familie om tilbud til udsatte børn og unge

Kulturelle mødesteder

De steder, hvor øens borgere møder hinanden i deres fritid, er en vigtig del af den enkeltes hverdag, det sig være i naturen, i medborgerhuset, i idrætshallen, på museet eller på biblioteket. Disse steder understøtter trivsel og levende lokalmiljøer, da de skaber fællesskab og en følelse af sammenhørighed. Der skal derfor arbejdes for, at øens borgere sikres adgang til et aktivt fritidsliv, hvor de både kan udfolde, men også skabe deres egne kultur- og fritidsinteresser. Det stiller samtidig krav til de fysiske rammer for at kunne leve op til lokale og potentielle tilflytteres stigende forventninger til fleksibel adgang og tidsvarende faciliteter. De seneste år har kommunen arbejdet med samle flere aktiviteter under fælles tag og skabe fleksibel adgang til idrætshaller og biblioteker. I samarbejde med borgerne, foreninger og institutionerne i de enkelte lokalsamfund skal der arbejdes videre med, hvordan vi kan sammensætte de eksisterende rammer på nye måder og udvikle lokale fællesskaber, der rummer forskellige aktivitetstyper og brugergrupper.

Eksempler på konkrete initiativer:

- Arbejde med fysisk samling af kulturskolen, Rønne Bibliotek og Ungdomsskolen
- Opretholde fleksibel adgang til idrætshaller og biblioteker
- Udvikle lokalesamarbejde i forhold til undervisning og øvelokaler til musisk aktive unge.

Kreativitet og netværk

Den særegne natur, rige arkæologi og kulturhistorie, stærkt kunsthåndværkermiljø og blomstrende madkultur er eksempler på stedbundne kvaliteter, som er kendetegnende for Bornholm. De senere år er disse kvaliteter blevet udfoldet og sat i spil i forhold til at vende samfundsudviklingen i en positiv retning. Bornholm er kommet på det internationale landkort, hvad angår gastronomi, fødevarer og kunsthåndværk. Den bornholmske styrkeposition inden for kunsthåndværk blev stedfæstet, da Bornholm modtog titlen som World Craft Region, som den første landsdel i Europa. Øens karakteristiske natur er blevet udgangspunktet for en stor satsning på outdoorturisme, mens der fortsat er fokus på øens unikke kulturhistorie bl.a. via et tæt samarbejde mellem øens kulturinstitutioner. Ved hjælp af partnerskaber og netværksdannelser er der blevet skabt "hot spots" på Bornholm, som tiltrækker turister, studerende, vidensfolk og iværksættere. Ved at arbejde i samme retning kan kommunen understøtte den positive synergi og være med til at videreudvikle Bornholm, som til et internationalt mødested for kreativitet, erfaringsudveksling og netværk. Et kommunalt engagement, f.eks. ved klyngedannelser, skal bidrage til udviklingen af øens eksisterende kulturtilbud og samtidig have en afsmittende effekt på erhvervsudviklingen og bosætningen.

Eksempler på konkrete initiativer

- Etablere en fødekæde og talentudviklingsforløb inden for kunsthåndværk
- Oprette et netværk om natur og bæredygtig outdooraktiviteter (Bright Green Island) f.eks. via offentlig-privat partnerskab (OPP)
- Etablere samarbejde mellem øens kulturinstitutioner om arbejdsophold for kunstnere og forskere

Kulturstrategien skal fungere som et styringsredskab, der udstikker retningen for kommunens politik på kulturområdet, og hvordan de kommunale ressourcer skal prioriteres i henhold hertil.

Næste skridt

Den kulturpolitiske vision og de indsatsområder, som udvalget godkender, vil danne udgangspunkt for en åben workshop, hvor interesserede borgere, foreninger, institutioner og kulturelle aktører inviteres til at komme med input til, hvordan strategien kan understøttes og konkretiseres. Workshoppen var planlagt til at finde sted 27. maj, men måtte aflyses. Der arbejdes på en ny dato.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 6: Poulsker Idrætsforening ansøger om midler til projektering

Åbent punkt

6 Poulsker Idrætsforening ansøger om midler til projektering

04.04.00P20-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	6	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi- Erhvervs- og Planudvalget beslutter

Resumé

Som følge af Kommunalbestyrelsens beslutning den 21. december 2017 om at arbejde videre med en ny hal i Snogebæk som erstatning for den nuværende konstruktion i Poulsker, hvor Poulsker Idrætsforening (PIF) lejer sig ind i Poulskerhallen, der ejes af Casa Kirvan, ansøger PIF om 0,2 mio. kr. til udgifter i forbindelse med projekteringsudgifter til en ny hal. Projektet vil, såfremt Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget bevilger tilskud som ansøgt, fremover være forankret i Ejendomme og Drift.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Center for Natur, Miljø og Fritid indstiller,

- a) At de tidligere reserverede midler til Poulsker Idrætsforening på 0,2 mio. kr. – der er en del af overførslen fra 2017 til 2018 og p.t. er placeret på fritids- og kulturområdets pulje til tværgående formål – bevilges til projektering som ansøgt
- b) At der i 2018 flyttes 0,2 mio. kr. fra bevilling 21 Kultur og Fritid til bevilling 55 Ejendomme og Service

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Indstilles godkendt i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen vedtog d. 22. december 2016 en række kriterier for driftstilskud til selvejende haller. Et af disse kriterier var, at en hal skulle være selvejende for at kunne opnå kommunalt driftstilskud. Da Poulsker Idrætsforening (PIF) holder til i en privatejet hal, som de lejer sig ind i, fik beslutningen betydning for foreningen, som i dag modtager driftstilskuddet. Kommunalbestyrelsen besluttede derfor på samme møde, at der skulle arbejdes videre på at finde en løsning for PIF.

Administrationen arbejdede med en løsning, der skulle etablere den eksisterende Poulskerhal som en selvejende idrætshal. Kommunalbestyrelsen besluttede dog den 21. december 2017, at der i stedet skulle arbejdes videre med muligheden for en ny hal i Snogebæk.

Som følge af denne beslutning, modtog administrationen den 9. maj 2018 en ansøgning fra PIF om et tilskud på 0,2 mio. kr. til udgifter i forbindelse med projektering af en ny hal i Snogebæk, herunder rådgiverhjælp, behovsanalyse samt skitser, visualiseringer og lignende til kvalificering af et kommende nybyggeri. Det samlede udarbejdede materiale skal anvendes i forbindelse med PIF's kommende fondsansøgninger for at opnå finansiering af den kommende hal.

Budget

Der er indhentet en overslagspris på udarbejdelse af projektmateriale til fondsansøgninger. Overslaget viser et teoretisk behov på 0,255 mio. kr. til udarbejdelse af fuldt projektmateriale. Der skal indgås en fast aftale om endelig pris og leverance. Udgifter udover 0,2 mio. kr. foreslås afholdt af Center for Ejendomme og Drift.

Behovsanalyse (overslag)	135.000 kr.
Udarbejdelse af skitser, visualiseringer mv.	50.000 kr.
Sammenfatning af materialet i præsentabel salgsbrochure	70.000 kr.
I alt (excl. moms)	255.000 kr.

Ovenstående budget er baseret på overslag og skal forhandles forud for indgåelse af aftale.

Økonomiske konsekvenser

Fritids- og Kulturudvalget bevilgede den 28. august 2017 0,2 mio. kr. til renovering af Poulskerhallen, såfremt denne blev etableret som en selvejende hal. Som følge af Kommunalbestyrelsens beslutning den 21. december 2017 henstår de reservede midler stadig, og kan således finansiere det ansøgte tilskud.

Midler til Poulskerhallen reserveret af FKU 28. august 2017	200.000 kr.
Tilskud til projektering af hal i Snogebæk	-200.000 kr.
Difference	0 kr.

Såfremt Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget vælger at bevilge tilskud til PIF på 200.000 kr. som ansøgt, flyttes midlerne fra Center for Natur, Miljø og Fritid til Center for Ejendomme og Drift.

Punkt 7: Anlægsbevillinger til istandsættelse af forsamlingshuse og lignende bygninger 2018

Åbent punkt

7 Anlægsbevillinger til istandsættelse af forsamlingshuse og lignende bygninger 2018

00.01.00Ø40-0058

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	7	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget indstiller
Kommunebestyrelsen beslutter

Resumé

På fritids- og kulturområdets anlægsbudget er der afsat et disponibelt restbeløb på 190.120 kr. fra en anlægspulje til energirenovering i selvejende haller og medborgerhuse. Restbeløbet skal udloddes i 2018.

Det er muligt at matche anlægspuljens restbeløb med uforbrugte statslige midler til landsbyfornyelse fra 2017, idet restbeløbet kan anvendes til medfinansiering af projekter, der lever op til nogle bestemte støttekriterier i byfornyelsesloven. På baggrund af refusion fra staten kan kommunen afsætte et større beløb til tilskud til istandsættelse af forsamlingshuse m.v. Dette kræver at tilskudskriterierne revideres.

Administrationen foreslår, at der oprettes en tilskudsordning, og at de ændrede tilskudskriterier fremlægges til politisk godkendelse. Der søges tillige om anlægsbevillinger til projektet.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektør for Center for Natur, Miljø og Fritid og kommunaldirektøren indstiller,

- at der oprettes en tilskudsordning med tilskud til istandsættelse af forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse og at kriterier for tilskud, som beskrevet i sagsfremstillingen, godkendes,
- at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på 633.733 kr. (udgift) til tilskud til istandsættelse af forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse, efter rammerne i byfornyelsesloven,
- at der gives en anlægsbevilling på -443.613 kr. (indtægt) til refusion af byfornyelsesudgifter vedrørende projektet,
- at nettobeløbet på 190.120 kr. finansieres af det resterende rådighedsbeløb i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalgets energirenoveringspulje til selvejende haller og medborgerhuse, og
- at anlægsbevillingerne gives til Center for Erhverv, Byg og Sekretariat under Økonomi- Erhvervs- og Planudvalget.

Job-, Udviklings og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Indstillingerne anbefales. Ansøgninger forelægges til politisk godkendelse i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget.

Sagsfremstilling

I 2017 afsatte kommunalbestyrelsen en pulje på 2 mio. kr. til energirenovering i selvejende haller og medborgerhuse. Anlægspuljen blev forankret i det daværende Center for Skole, Kultur og Fritid under det tidligere Fritids- og Kulturudvalg.

Puljen blev fordelt ved udgangen af 2017. Efter fordelingen af puljen resterede der et disponibelt rådighedsbeløb på 190.120 kr., hvorfor det blev politisk besluttet at udlodde restbeløbet i en ny ansøgningsrunde i 2018.

I denne forbindelse har Center for Økonomi, It og Personale oplyst, at kommunen har en uforbrugt ramme på ca. 2,2 mio. kr. bestående af statslige midler fra 2017 til landsbyfornyelse (Pulje til Landsbyfornyelse 2017). Disse midler kan ifølge byfornyelsesloven bl.a. anvendes til istandsættelse af forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse. Staten refunderer 70 pct. af kommunens ydede tilskud til dette formål forudsat at kommunen finansierer de resterende 30 pct.

Denne tilskudsordning gør det muligt at anvende restbeløbet på 190.120 kr. fra energirenoveringspuljen til selvejende haller og medborgerhuse til medfinansiering af projekter, der lever op til støttekriterierne for puljen til landsbyfornyelse. Med den statslige refusionsprocent på 70 pct. kan den samlede tilskudsramme forhøjes til 633.733 kr., hvilket vil øge kommunens mulighed for støtte til bl.a. energirenoveringsprojekter.

Støttekriterier

Administrationen anbefaler derfor, at Bornholms Regionskommune opretter en tilskudsordning og at tilskudsrammen på 633.733 kr. fordeles efter kriterier i byfornyelsesloven, jf. nedenfor.

Målgruppe

Forsamlingshuse og bygninger med lignende anvendelse, der fungerer som fx. kulturhus eller hjemsted for aktiviteter, der samler den lokale befolkning og er en vigtig del af nærmiljøet i de små samfund.

Puljemidlerne er begrænset til bygninger i det åbne land eller i byer med under 5000 indbyggere. Tilskud kan ydes til både privatejede og offentligt ejede bygninger, idet det er funktionen som forsamlingshus og ikke ejerskabet, der vægtes.

Støtteformål

Der kan søges om tilskud til istandsættelse af forsamlingshuse ud fra én eller flere af følgende punkter:

- Tilskud til istandsættelse af klimaskærm, der bidrager til energiforbedringer
- Tilskud til tiltag foreslået i en energimærkerapport
- Tilskud til etablering af tilgængelighedsforanstaltninger

Prioritering mellem ansøgninger

- Bygninger med høj anvendelsesgrad og/eller flere foreninger tilknyttet prioriteres over bygninger med lav anvendelsesgrad og med få foreninger tilknyttet.
- Der foretages en helhedsvurdering af tiltaget/tiltagene i forhold til; hele bygningens tilstand, herunder tiltagets rentabilitet, fremtidig anvendelse af byg-

ningen, øvrige forsamlingshuse i nærområdet, således at det prioriteres, at der gives til flere lokalområder frem for flere bygninger i samme lokalområde.

Tilskuddets størrelse

Tilskuddet udgør i udgangspunktet 50 pct. Ved fredede eller bevaringsværdige bygninger udgør tilskuddet i udgangspunkt 75 pct. I særlige tilfælde hvor det efter en konkret vurdering skønnes at istandsættelse ellers ikke kan gennemføres, kan tilskuddet udgøre 100 pct.

Ovenstående kriterier erstatter støttekriterierne for det tidligere Fritids- og Kulturudvalgs anlægspulje fra 2017, som udvalget godkendte 7. juni 2017.

Forskellen mellem de to sæt støttekriterier er primært, at puljen nu også åbnes for støtte til istandsættelse af kommunale bygninger, og at øens privat- og selvejende haller kun kan opnå støtte, såfremt det vurderes, at de har en forsamlingshuslignende funktion.

Den videre proces

Efter kommunalbestyrelsens godkendelse af denne sag annonceres der om tilskudsmuligheden med ansøgningsfrist medio august. Administration af ansøgninger, herunder udvælgelse af ansøgninger, tilskudstildeling samt disponering af de afsatte midler foretages af afdelingen Kultur og fritid i Center for Natur, Miljø og Fritid.

Tidsplan

<i>6. juni 2018</i>	Godkendelse af projektet "Istandsættelse af forsamlingshuse og lign. bygninger" i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget
<i>20. juni 2018</i>	Godkendelse af projektet "Istandsættelse af forsamlingshuse og lign. bygninger" i Økonomi-, Erhvervs og Planudvalget
<i>28. juni 2018</i>	Godkendelse af projektet "Istandsættelse af forsamlingshuse og lign. bygninger" i Kommunalbestyrelsen
<i>2. juli 2018</i>	Annoncering om mulighed for tilskud til istandsættelse
<i>13. aug. 2018</i>	Frist for ansøgning om tilskud til istandsættelse
<i>August 2018</i>	Administrativ udvælgelse af ansøgninger ud fra de godkendte tilskudskriterier
<i>Sept.-dec. 2018</i>	Gennemførelse af istandsættelsesprojekter og udbetaling af tilskud
<i>Februar 2019</i>	Orientering om gennemførte istandsættelsesprojekter i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget og i Økonomi-, Erhvervs- og Planudvalget

Økonomiske konsekvenser

Staten har tildelt Bornholms Regionskommune en ramme fra Puljen til Landsbyfornyelse 2017 på ca. 2,2 mio. kr., som iht. byfornyelsesloven bl.a. kan anvendes til istandsættelse af forsamlingshuse mv.

Fritids- og kulturområdets restbudget i energirenoveringspuljen på 190.120 kr. anvendes til medfinansiering af dette projekt, jf. nedenstående tabel:

Beløb i hele kroner	Budget 2018	Procent
Restbeløb i energirenoveringspuljen til selvejende haller og medborgerhuse (pt. afsat under fritids- og kulturområdet)	190.120	30 pct.

Refusion fra Pulje til Landsbyfornyelse 2017	443.613	70 pct.
Samlet tilskudsramme	633.733	100 pct.

Da forvaltningen af byfornyelsesmidler, herunder Puljen til Landsbyfornyelse, er forankret i Center for Erhverv, Byg og Sekretariat, søger dette center om følgende anlægsbevillinger til projektet:

En anlægsbevilling på 633.733 kr. (udgift) til tilskud samt en anlægsbevilling på -443.613 kr. (indtægt) til refusion af byfornyelsesudgifter, idet nettoudgiften på 190.120 kr. finansieres af det resterende rådighedsbeløb i Job-, Udviklings- og Fritidsudvalgets energirenoveringspulje til selvejende haller og medborgerhuse.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 8: Orientering vedr. 25 års-reglen

Åbent punkt

8 Orientering vedr. 25 års-reglen

18.15.15P21-0013

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	8	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget

Resumé

På baggrund af, at Viking Atletiks d. 3. maj 2017 sendte en forespørgsel vedr. omkostningerne ved en afskaffelse af 25 års-reglen i forbindelse med beregning af lokaletilskud til folkeoplysende foreninger. Administrationen udarbejdede herefter et notat, der tidligere har været forelagt til drøftelse i Idrættens Videns- og Kompetenceråd og Folkeoplysningsudvalget.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren for Natur, Miljø og Fritid indstiller til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget,

- At udvalget tager orienteringen til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Udskudt.

Sagsfremstilling

På baggrund af Viking Atletiks forespørgsel d. 3. maj 2017 om, hvad det vil koste at afskaffe 25 års-reglen ved beregning af lokaletilskud, har administrationen udarbejdet en række beregninger. Ligeledes ønsker Viking Atletik en afklaring af, hvorvidt reglen har indflydelse på tilskuddet til de selvejende haller. I notatets beregninger er der taget udgangspunkt i Viking Atletik og afregningen for 2016.

Det er vanskeligt at forudse, hvor stor en del af årets budgetramme, der skal anvendes til afregning af lokaletilskud, da foreningernes tilskudsgrundlag beror på en række variabler: Lokaletilskuddet beregnes ud fra enten faktiske udgifter eller antal aktivitetstimer gange KL's takst, som lægger loft for tilskudsgrundlaget. Der ydes tilskud på 65 %, hvorefter der fradrages for andelen af medlemmer over 25 år. Beløbene varierer fra år til år, hvilket vanskeliggør de præcise omkostninger ved afskaffelse af 25 års-reglen.

Beregningerne i notatet viser, hvad omkostningen vil beløbe sig til ud fra de foreninger, der på nuværende tidspunkt modtager lokaletilskud. Såfremt der ikke sker fradrag for medlemmer over 25 år, vil der være et ukendt antal foreninger, der udelukkende har medlemmer over 25 år, som vil kunne søge lokaletilskud. Omfanget af disse foreningers tilskudsberettigede udgifter kendes ikke. Det kan derfor ikke beregnes, hvad det koster helt at afskaffe reglen.

Det er ikke muligt præcis at beregne, hvad en forhøjelse af fradragsprocenten vil koste, da det er afhængigt af en række variabler, herunder hhv. foreningernes udgifter til lokaler, deres

aktivitetstimetallet samt medlemssammensætningen i det pågældende år. Jf. notatet vil udgiften ved at hæve fradragsprocenten fra 25 til 80 ligge et sted mellem 3 og 3,3 mio. kr.

Fradrag udover	25%	50%	65%	90%
Fradagsbeløb	892.954 kr.	358.774 kr.	168.698 kr.	15.663 kr.
Lokaletilskud, ekskl. moms	2.434.218 kr.	2.968.398 kr.	3.159.124 kr.	3.311.508 kr.

Hæves fradragsprocenten fra 25 til 65, som var resultatet ved den endelige afregning for 2016, ville udgiften formentlig kunne holdes indenfor budgettet. Der skal dog kalkuleres med, at en forhøjning af procenten kan have en afledt effekt blandt foreningerne, hvilket kan betyde en højere udgift til lokaletilskud end umiddelbart beregnet.

Det samme gør sig gældende i forhold til forslaget om at forhøje tilskudsprocenten fra 65 til en ikke-specificeret sats, fx 70. Besparelsen i 2015, hvor tilskudsprocenten blev sat ned fra 75 til 65 og fradragsprocenten blev sat ned fra 33 til 25, vurderes at have haft en afsmittende effekt på foreningernes udgifter. Foreningerne har udvist større forsigtighed, hvilket har bevirket et gradvist større mindreforbrug på området. En modsat effekt må derfor også kunne påregnes.

En forhøjelse af tilskudsprocenten til 70 vil formentlig stadig efterlade luft i budgettet til at bære en forventet øget søgning om tilskudsmidler. Der er ca. 3,2 mio. kr. i budgettet i 2017 ekskl. forventede udsponerede midler.

	Tilskudsprocent: 70 Fradragsprocent: 25	Tilskudsprocent: 70 Fradragsprocent: 33	Tilskudsprocent: 70 Fradragsprocent: 50
Tilskud ekskl. moms	2.624.019 kr.	2.836.709 kr.	3.196.736 kr.

Hvis man vælger at justere på tilskudsprocenten, vil fradragsprocenten falde i forhold til endelige afregninger for de seneste år. Det vil sandsynligvis være muligt at justere begge procenter, så tilskudsprocenten hæves til 70 og fradragsprocenten til fx 33, med mulighed for tilpasning til budgetrammen ved endelig afregning. Det vurderes umiddelbart at kunne holdes indenfor det afsatte budget. Denne model vil formentlig bevirke en større søgning om lokaletilskud, og derfor en højere udgift end i skemaet ovenfor.

De mange variabler, der har indflydelse på den endelige udgift til lokaletilskud, nødvendiggør at reglerne sikrer økonomisk råderum mellem á conto-udbetaling og endelig afregning, så det er muligt at styre tilskuddet i forhold til budgettet.

Punkt 9: Tilflytterpulje og information til nye tilflyttere

Bilag

Folder Tilflytning BCB

Åbent punkt

9 Tilflytterpulje og information til nye tilflyttere

00.13.00000-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	9	

Hvem beslutter

Job, Udvikling og Fritidsudvalget

Resumé

Information til kommende tilflyttere

I forbindelse med budget 2018 blev der aftalt en pulje på 1 mio. kr. årligt i 2018 og 2019 til at arbejde med at øge tilflytningen til øen. Puljen kan bl.a. anvendes til forsøg med en øget synliggørelse af allerede eksisterende boliger og anden form for markedsføring som kan øge tilflytningen til Bornholm. I den forbindelse foreslås der udarbejdet forslag til en samlet kommunikations- og markedsføringsstrategi for den kommunale del af "Flyt til Bornholm" hvilket indbefatter bolig, uddannelse, skole, børnepasning, fritidsliv mm.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At udvalget drøfter rammerne for en kommunikations- og markedsføringsstrategi med henblik på et konkret oplæg til næste udvalgs møde
- At udvalget tager stilling til, om der skal ydes økonomisk støtte til udgivelsen af tilflytter brochure udarbejdet af Business Center Bornholm med kr. 36.000

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Ad. a) drøftet

Ad b) godkendt

Sagsfremstilling

Ud fra den konkrete befolkningsudvikling og ud fra befolkningsprognoserne står Bornholm fortsat med en stor udfordring, både i forhold til antal indbyggere på Bornholm, men også helt konkret i forhold til kvalificeret arbejdskraft i fremtiden til de bornholmske virksomheder.

Ud fra dette besluttede udvalget, at der skal udarbejdes en egentlig strategi for tilflytning og rekruttering af kvalificeret arbejdskraft, hvilket forventes at ligge i udkast til udvalgets kommende møde.

I forbindelse med udvalgets arbejde med de langsigtede mål er det blevet drøftet, at opgaven med at tiltrække og fastholde flere borgere på Bornholm, med fordel kan anskues ud fra hele den tilbudsvifte som Bornholm har at tilbyde, som lidt enkelt kan beskrives ud fra følgende:

- Pris: Kan realisere drømmen om hus med plads og have. Både hus- og grundpriser er meget konkurrencedygtige i forhold til Aarhus (i mindre grad for den vestlige del af kommunen).
- Nærhed til København: Ca. 35 minutter med hyppige afgang.
- Mulighed for at få del i de nye job både på Bornholm og i København
- Naturen: En af de længste kystlinjer i Danmarks med den mest varierende natur. For flertallet er naturen ikke nok til at flytte, men for outdoor-segmentet kan de gode muligheder være et salgsargument.
- Den levende fritid: Et rigt, varieret forenings-, fritids- og kulturliv til både børn og voksne.
- Autenticitet: Kultur, nærhed, trygheden i lokalsamfund samt lokale fødevarer.

I forbindelse med udarbejdelsen af den endelige strategi for tilflytning og rekruttering af kvalificeret arbejdskraft foreslås det, at der samtidig fremlægges forslag til en kommunikationsplatform for at kunne informere om de mange spændende tilbud Bornholm og Bornholms Regionskommune har at tilbyde.

Eksempel på opbygning af hjemmeside fra Vejle Kommune, <https://www.vejle.dk/borger/flyt-til-vejle/>

På udvalgmødet vil der blive vist flere eksempler, men herunder et eksempel fra Vejle kommune.

The screenshot shows the 'flyt-til-vejle' page on the Vejle Kommune website. At the top, there is a navigation bar with the Vejle logo and links for 'Mit liv', 'Vær aktiv', 'Flyt til Vejle', 'Få indflydelse', and 'Kontakt'. Below the navigation bar is a grid of eight service categories, each with a green circular icon and a title:

- Støtte og tilskud**: Kulturpuljen, Udviklingspuljen, Tilskud til lokaler
- Foreninger og aftenskoler**: Book træningstider, Materialebanken, Regnskab og revision
- Sport og fritid**: Find en forening, Ellidsdræt, Lej en hal, fodboldbane m.m.
- Aktiv i naturen**: Find ruter i naturen, Ta' børnene med, Naturvejledning og guidede naturture
- Oplevelser og kultur**: Feriepas, Bibliotek, Museer, Musikteater, Musikskole, Xenariet, Ungehus m.m.
- Dit arrangement**: Book pladser, parker og torve, Myndigheder og Tilladelser, Pytoner og markedsføring
- Frivilligt arbejde**: Om at være frivillig, Bliv sundhedsagent, Vil du være nævning eller domsmand?
- Det danske retssystem - fortalt i små film**: Bliv mere fortrolig med retssystemet og dets funktion

Aktuelt

Nyheder Se alle >

25. maj Afbrændingsforbud i Trekantområdet   24. maj Vejlkjning i forbindelse med Vejles Folkemøde 8. og 9. juni   17. maj Læs det nye Velfærdsmagasin

Konkret ansøgning fra Business Center Bornholm - Brochure

For at have relevant kommunikationsmateriale til den forestående turistsæson, har Business center Bornholm fået udarbejdet vedhæftede brochure.

De ansøger nu om et tilskud på kr. 36.000 til at optrykke 20.000 eksemplarer til uddeling til turister og i andre relevante sammenhænge.

Forslaget er at bruchuren udleveres til sommerhusgæster i 2018, via et samarbejde med relevante udlejningsbureauer.

Økonomiske konsekvenser

-

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Punkt 10: Udpegning af medlemmer til Integrationsrådet

Bilag

forretningsorden Integrationsrådet 2018-2021

Åbent punkt

10 Udpegning af medlemmer til Integrationsrådet

15.40.00A30-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	10	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Udvalget skal udpege medlemmer til Bornholms Regionskommunes Integrationsråd for valgperioden 2018-2021.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget:

- at de indstillede fra integrationslovens peronkreds og personer med tilknytning til arbejdsmarkedets parter, Røde Kors, lokale foreninger i kommunen m.fl. anbefales godkendt
- at det drøftes hvorvidt der administrativt skal udpeges 2 observatører fra henholdsvis Center for Job, Uddannelse og Rekruttering (Integrationsafdelingen) og Campus Bornholm (Sprogskolen) til Integrationsrådet
- at udkast til forretningsorden for Integrationsrådet anbefales godkendt
- at kommunaldirektøren bemyndiges til at godkende medlemmer og stedfortrædere til vakante poster.

Job, Udvikling- og Fritidsudvalget, den 6. juni 2018:
Indstillingerne anbefales.

Sagsfremstilling

Beslutningen om at nedsætte et integrationsråd i Bornholms Regionskommunes Integrationsråd er taget med baggrund i Integrationslovens kapitel 8, § 42, som udgør den juridiske ramme for nedsættelsen af integrationsråd. Dette Integrationsråd vil have en funktionsperiode til den 31.12.2021.

Af hidtidige forretningsorden fremgår det, at Integrationsrådet består af op til 20 medlemmer med bopæl i kommunen.

Den 22. februar 2018 udpegede kommunalbestyrelsen 2 medlemmer og 2 stedfortrædere:

Elisabeth Rasmussen, med Niclas Fick som stedfortræder, og

Lisbeth Riemann, med Niels Henriksen Kirkegaard som stedfortræder.

Sekretariatet service, Bornholms Regionskommune, har holdt opstillingsmøder den 25.4.2018 og 15.5.2018, hvor flygtningegrupperne på Bornholm har haft mulighed for at indstille repræsentanter til Integrationsrådet.

Indstillede for kommunalbestyrelsens udpegning:

Organisation	Medlem	Stedfortræder
Fagrådet for skolerne på Bornholm	Annika Bayskov	Pia Laub Tofte
LO Region Bornholm	Karen Lynn Jacobsen	Anja Juhl Kofoed
Bornholmske Flygtningevenner	Gitte Grønnegaard	Anne-Marie Brems
Flygtningegruppe, Nepal/statsløse fra Bhutan	Santosh Shrestha	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Iran	Jalal Watmani	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Burma	Siang Hnem Sung	Kau Root
Flygtningegruppe, Irak	Hisham Wael Zaki	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Syrien	Mohammad Faek Mahmoud Taban	Mazloun Karo Ali
Flygtningegruppe, Syrien	Wahida Khalil	Shiyar Mohammad Battal
Flygtningegruppe, Eritrea	Habtom Welderufael	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Eritrea	Senay Meharena Hagos	Kibrom Mebrahtu Brhane
Flygtningegruppe, Bosnien	Samir Bektas	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, statsløse Palæstinensere	<i>Vakant</i>	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Afghanistan	<i>Vakant</i>	<i>Vakant</i>
Flygtningegruppe, Armenien	Gevork Bagdasarov	<i>Vakant</i>
Røde Kors, Bornholm	Margrethe Kjellberg	<i>Vakant</i>

Desuden bedes kommunalbestyrelsen drøfte, hvorvidt der administrativt skal udpeges 2 observatører:

- Observatør fra center for Job, Uddannelse og Rekruttering, Integrations afdelingen
- Observatør fra Campus Bornholm, Sprogskolen

Center for Job, Uddannelse og Rekruttering, Bornholms Regionskommune har ansvaret for det 3-årige integrationsforløb.

Campus Bornholm, Sprogskolen tilbyder 6 modulers danskundervisning i et 3-årigt forløb til flygtninge og indvandrere. Det er en betingelse for muligheden for at opnå fast opholdstilladelse, henholdsvis at opnå dansk statsborgerskab, at flygtningene består danskprøverne for henholdsvis 1. år og 2. år.

Udgifterne til danskundervisningen af personer i integrationsforløbet dækkes af Bornholms Regionskommune.

Lovgrundlag:

Integrationsloven § 42

Økonomiske konsekvenser

Der er i budget 2018 afsat 16.000,00 kr. til Integrationsrådet.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Punkt 11: Brobygning – Unge fra uddannelseshjælp til EUD/ungdomsuddannelser

Bilag

BTU - Brobygningsforløb 2018

Åbent punkt

11 Brobygning – Unge fra uddannelseshjælp til EUD/ungdomsuddannelser

17.27.25G01-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	11	

Hvem beslutter

Job, Udvikling og Fritidsudvalget

Resumé

I skoleåret 2017/2018 gennemfører Campus Bornholm og Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole i samarbejder med BRK Ungeporten, et brobygningsforløb, der giver uafklarede unge viden om og mulighed for at vælge en erhvervsuddannelse, samt de deraf forbedrede muligheder for beskæftigelse.

Forløbet slutter med skoleåret 2017/2018. Der søges derfor nu om mulighed for at fortsætte tilbuddet til de unge også i det kommende skoleår 2018/2019. Forslaget er udarbejdet som en business case.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller,

- At udvalget drøfter rammerne for business casen Brobygning til uddannelse
- At såfremt udvalget ønsker at fortsætte med indsatsen, at der beslutes at flytte kr. 2.365.600 fra kontoen for uddannelseshjælp (konto 5) til konto 5 Køb af tilbud.
- At projektet afrapporteres til udvalget 2 x årligt i henholdsvis juni og december.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Ad. A) drøftet

Ad. B) godkendt

Ad. C) godkendt.

Sagsfremstilling

Brobygningsforløb(BTU) til uddannelsesparate unge

I skoleåret 2017/2018 gennemfører Campus Bornholm og Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole i samarbejder med BRK Ungeporten, et brobygningsforløb, der giver uafklarede unge viden om og mulighed for tilvalg til erhvervsuddannelserne, samt de efterfølgende chancer for beskæftigelse. Forløbet har samtidig fokus på at styrke de unges dansk og matematik færdigheder, forbedre deres sociale kompetencer og give dem en arbejdsidentitet.

Målgruppen:

Målgruppen er uddannelsesparate og de stærkeste aktivitetsparate uddannelseshjælpsmodtagere, der vurderes med et brobygningsforløb, at kunne påbegynde og gennemføre en erhvervsuddannelse.

Det er unge med forskellig grad af sociale, faglige og helbredsmæssige problemer, der er en hindring for at den unge påbegynder uddannelse, men som via et brobygningsforløb kan håndteres, så den unge bringes til at kunne gennemføre en ordinær uddannelse.

Kerneelementer i brobygningsforløbet:

1. Forankret på en erhvervsskole, løbende optag og fast skema
  - Styrker den unges netværk med andre unge og undervisere
  - Løbende optag sikrer at den unge kan starte op lige efter visitation
  - Fast skema understøtter hverdag med struktur og forventning om dagligt fremmøde, der er nødvendig for at gennemføre uddannelse
2. Opkvalificering i dansk og matematik
  - Løfter kompetencer svarende til adgangskrav og overgangskrav på EUD
  - Indsigt i krav/forventninger i uddannelsessystem
  - Oplever at kunne mestre faglige kompetencer
3. Snusepraktikker på uddannelser og virksomheder
  - Understøtter kendskab til og motivation for uddannelse og bidrager til afklaring om valg af uddannelse/beskæftigelse
  - Konkrete oplevelser af hvad uddannelse og arbejde indebærer i "den virkelige verden"
  - Oplever øget fagligt netværk
4. Gennemførelsesmentor
  - Understøtter progression i form af afklaring, opstart og gennemførelse af uddannelse
  - Mentor er fortrolig sparringspartner ift. håndtere udfordringer undervejs
  - Den unge oplever via mentorrelation styrket netværk
5. Fastholdelsesmentor
  - Støtter indtil ordinær praktikplads er opnået

Brobygningsforløbets forudsætninger:

- Brobygningsforløbets varighed er 14 uger hvor deltageren møder samtlige EUD-indgange på Campus Bornholm og SOSU-uddannelsen på Bornholms Sundheds og Sygeplejeskole.
- Brobygningsforløbet gennemføres i alt 3 gange efter hinanden, således at deltageren har mulighed for at 'stige på og af' efter 14 uger hvor deltageren har fået en introduktion til samtlige EUD indgange jf. ønsket om løbende optag.
- Der skal visiteres minimum 42 pladser fordelt over de 3 forløb, for at Campus Bornholm og Bornholms Sundheds- og Sygeplejeskole kan få økonomi i brobygningsforløbet.
- Der er indlagt virksomhedspraktik i perioden fra endt brobygningsforløb til påbegyndelse af ordinær uddannelse.
- Der tilknyttes en fastholdelsesmentor til deltageren til støtte gennem virksomhedspraktik og EUD grundforløb indtil ordinær praktikplads er nået. Det antages at ca. 50 procent af deltagerne vil have behov for at få tilknyttet en mentor.

Erfaringer:

I perioden fra d. 21. august 2017 til 15. januar 2018 er der afholdt 2 'hele' 14 ugers forløb. Det sidste 14 ugers forløb er i skrivende stund endnu ikke afsluttet.

I alt 35 unge har gennemført et 14 ugers forløb – resultatet er som følger:

11 unge er startet i uddannelse (31, 4%)

2 startet på Almen Voksen Uddannelse som forberedelse til grundforløb i august 2018

8 er startet på EUD grundforløb på CABH og BHSund

1 har fået elevaftale på PAU i Hillerød

3 unge er godkendt til EGU (8,6 %) hvoraf 2 ansættelser er på plads på hhv. CABH og i BRK. Hvis alt går som forventet starter 2 af de unge i løbet af 3 måneder som EGU elever. 1 ung er i erhvervspraktik (2,9 %) og forventes at starte i på grundforløb til august 2018
1 ung afventer start på i praktik (2,9 %)
12 unge er kommet i andre tilbud (34,2 %)
7 unge er forsat aktive på brobygningsforløbet (20,0 %)

Ud over dette bygger projektet på anbefalinger fra STAR, Styrelsen for Arbejdskraft og Rekruttering, som via en lang række, såkaldte kontrollerede forsøg i en række kommuner med netop brobygningsforløb til unge, har anbefalet den anvendte model som et væsentligt og effektivt tilbud til unge uddannelsesparate. De bornholmske succesrater ligger på niveau med de erfaringer som ligger fra andre kommuner.

Øjenåbner for de unge

Generelt har BTU forløbet været en 'øjenåbner' hvor de unge får kendskab til uddannelsesveje og uddannelsesmiljøer, og får mulighed for at afprøve dette inden de træffer et uddannelsesvalg.

Forløbet har fået de unge til at ændre uddannelsesfokus, når de bliver bevidst om forudsætninger for og indhold på uddannelserne.

Forløbene afklarer også de unge til 'alternativer' hvor fravalg af uddannelse kan bliver aktuelt.

Samtidig har BTU'en endvidere belyst behovet for, at rammer og sociale kompetencer er væsentlige forudsætninger for at uddannelse kan gennemføres. Derudover vigtigheden af, at den unge ikke skiller sig ud fra mængden i uddannelsesmiljøet – det være sig både i forhold til materiel og påklædning – hvilket bliver tydeligt når der er tale om ikke ressourcestærke unge, der deltager på BTU forløbene.

Samarbejdsprojekt med fokus på "Det rigtige tilbud" og sikker og økonomisk drift

Brobygningsforløbet var oprindeligt etableret som et projekt for udvikling af fremtidig procedure for brobygning med de dertil knyttede funktioner i hhv. Campus Bornholm og BRK, Ungeporten bl.a. proces, koordination, visitering, fastholdelse mm.

Der er løbende foretaget tilpasninger, og samarbejdet og styringen om BTU er nu formaliseret – der er forsat fokus på følgende områder:

- Aftale om faste pladser - for at sikre kontinuitet og økonomi i brobygningsforløb
- Ungeportens sagsbehandler skal være tilgængelig på erhvervsskolen
- Fast projektleder på skoler og tovholder i kommunen
- Etableret styregruppe med BRK, Ungeporten og CABH
- Virksomhedspraktik efter brobygningsforløb til yderligere afklaring/fastholdelse i faste rammer

Kommunens udgangspunkt:

I BRK er der i knapt 150 uddannelsesparate unge, som er fulltidsmodtagere af uddannelseshjælp. Primært fokus er på den del af gruppen, som har mere end et halvt års varighed på offentlig forsørgelse, men også for gruppen af ny ledige unge (under 26 ugers på offentlig forsørgelse) er Brobygningsforløbet relevant, idet dette anvendes som "førstegangstilbud" til målgruppen, hvorved tilbuddet får en afklarende karakter i forhold til den unges ressourcer og evt. barrierer.

Kommunen modtager refusion fra staten på forsørgelsesudgifter til borgere med en varighed på offentlig, jfr. nedenstående:

0 – 4 ugers forsørgelse	80 pct. refusion	- i denne gruppe er der ca. 30 unge
5 – 26 ugers forsørgelse	40 pct. refusion	- i denne gruppe er der ca. 50 unge
27 – 52 uger forsørgelse	30 pct. refusion	- i denne gruppe er der ca. 25 unge
Over 52 ugers forsørgelse	20 pct. refusion	- i denne gruppe er der ca. 40 unge

Kommunen afholder derfor selv størstedelen af udgifterne til forsørgelse for målgruppen. Kommunens samlede nettoudgifter til hele målgruppen – inkl. udgifter til indsats og skatteindtægter – udgør i alt ca. 9,5 mio. kr. årligt (150 personer à kr. 63.000).

Ud over afklaring og opkvalificering af de unge er BTU medvirkende til at flytte unge som er fuldtidsmodtagere af uddannelseshjælp over på anden finansiering, som f.eks. SU, Skolepraktikløn, elevløn mm. Isoleret på de 2 første forløb i skoleåret 2017/2018 er det lykkedes at få 31,4 % af deltagerne i ordinær uddannelse og 8,6 % på EGU. I alt 40 % af de unge som fremadrettet ikke længere er modtagere af uddannelseshjælp på den helt korte bane.

BRK opnår besparelser i budgettet, hvis det gennem en øget investering i beskæftigelsesindsatsen lykkes at skabe bedre resultater for målgruppen.

Kommunens provenu afhænger blandt andet af, hvilken effekt den øgede indsats har. En høj effekt, dvs. hvis mange unge påbegynder og fastholdes i uddannelse, vil medføre et stort provenu i det kommunale budget. En mindre effekt betyder, at provenuet mindskes.

Investeringen i øget brug af brobygning er en dyrere investering pr. fuldtidsperson, men til gengæld forventes effekterne også at vare i flere år, da de unge typisk vil være under uddannelse i en længere årrække.

Erfaringerne fra 2017/2018 viser at der er en effekt i form af uddannelse på over 40% i en periode på 6 måneder efter endt forløb (kort sigt). Til sammenligning kan der konstateres "uddannelseseffekt" på knapt 30% 6 måneder efter endt forløb ved andre aktiveringstilbud. Det må således konkluderes at Brobygningsforløbets effekter er højere sammenlignet med andre aktiveringsforløb for denne gruppe af ledige.

Den langsigtede effekt forventes at være 60% for indsatsgruppen eller 30% højere end dem om sikke modtaget tilbud om brobygning og dermed går i uddannelse

Den langsigtede (9 og/eller 12 måneder efter endt forløb) effekt forventes at nå op på 60%, idet langt de fleste uddannelser starter i august måned og dermed er der endnu ikke konstateret en fuld og optimal effekt af den første runde Brobygningsforløb. Derudover forventes effekter i form af fald i frafaldet fra uddannelse, idet der er indbygget efterværnsmentor under hele uddannelsen. Dermed undgås at den unge vender tilbage til offentlig forsørgelse pga. frafald.

Erfaringerne fra Brobygningsforløbet indtil nu bør og vil indgå i den kommende Forberedende GrundUddannelse (FGU), idet der i et vist omfang må antages at være en del lighedspunkter mellem målgruppen for FGU og målgruppen for Brobygningsforløbet.

Beregning for brobygningsforløb:

42 deltagere i 14 uger a' kr. 2.200,- pr. uge *)	kr. 1.293.600
Fastholdelsesmentor(er) 42 deltagere i 40 uger a' kr. 425,- pr uge x 50%	kr. 357.000
Projektlejelse i CABH 20 timer i a kr. 425,- i 40 uger	kr. 340.000
Tovholder i BRK	kr. 225.000
Indkøb og drift af bl.a. PC'er samt arbejdstøj/sikkerhedssko **)	kr. 150.000
I alt	kr. 2.365.600

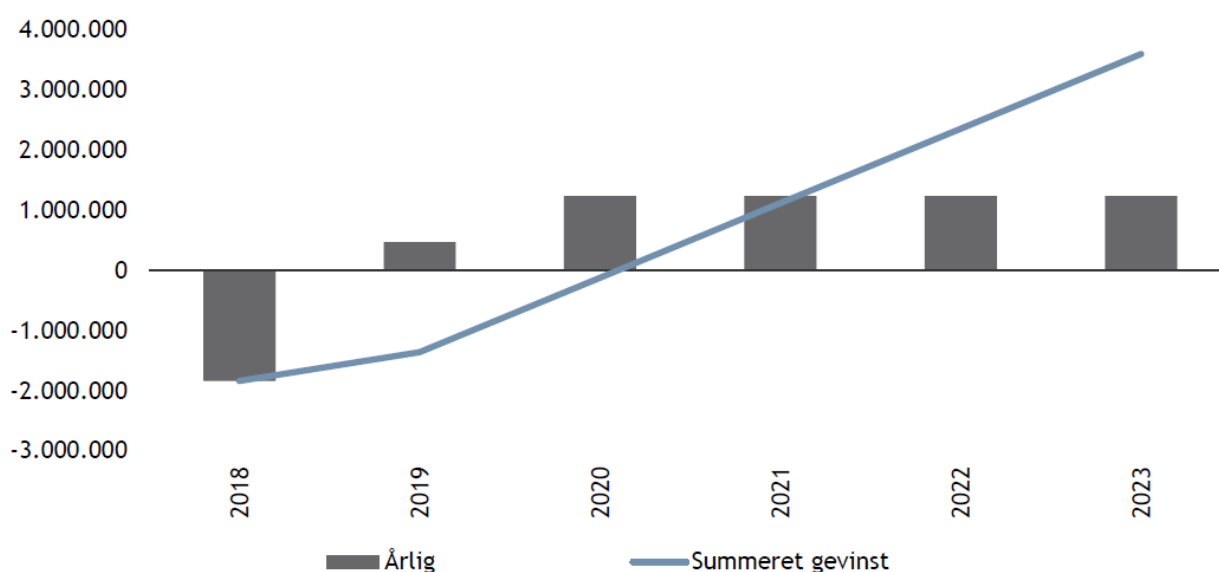
*) I ugeprisen indgår undervisnings-, administrations og lokaleomkostninger samt Uddannelsesmentor

***) Der indkøbes 20 pc'er til forløbet for at sikre at der altid er computere til rådighed
 Indkøb af 20 par sikkerhedssko. Hver deltager får sit eget arbejdstøj.

Den samlede udgift for BRK er således kr. 2.365.600

Figur 1 herunder viser den årlige og den summerede nettogevinst over hele analysens tidshorisont. Figuren viser dermed, hvor store omkostninger eller besparelser, der er i hvert år. Man kan samtidig se, om (og givet fald hvornår) der er "break even", dvs. at omkostninger og besparelserne udligner hinanden. I tabel 5 ses de summerede gevinster og omkostninger opdelt på aktører.

Nettogevinst pr. år, kr. Periode: 2018-2023, 2018-priser, Kommune

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
I alt	-1.836.400	-1.647.904	-1.157.814	-667.725	-177.635	312.454
Kommune	-1.836.400	-1.359.112	-118.163	1.122.786	2.363.734	3.604.683
Region	0	0	0	0	0	0
Stat	0	-288.792	-1.039.651	-1.790.510	-2.541.370	-3.292.229

Investeringen i et brobygningsforløb vil således være tilbagebetalt i løbet af ca. 2 år og 6 mdr. efter endt brobygningsforløb (nettoudgiften for BRK i forhold til besparelsen).

Der skal dog tages højde for at der i efter endt brobygningsforløb kan gå op til 1 år før deltageren har fået en ordinær praktikplads, hvorfor tilbagebetalingstiden fastsættes til 3 år og 6 mdr.

Ansøgning:

Der søges om kr. 2.365.600 til gennemførelse af BTU i skoleåret 2018/2019. Det anbefales at sikre, at der – til forskel fra hidtil med en årlig bevilling – etableres en flerårig strategisk prioritering af indsatsen i Brobygningsforløb for at skabe kontinuitet, sikkerhed og genkendelighed

for de unge, for sagsbehandlere og for andre relevante personer med tilknytning til Brobygningensforløbet og den kommunale ungeindsats.

Økonomiske konsekvenser

Beregning for brobygningensforløb:

Udgifter:

42 deltagere i 14 uger a' kr. 2.200,- pr. uge *)	kr. 1.293.600
Fastholdelsesmentor(er) 42 deltagere i 40 uger a' kr. 425,- pr uge x 50%	kr. 357.000
Projektledelse i CABH 20 timer i a kr. 425,- i 40 uger	kr. 340.000
Tovholder i BRK	kr. 225.000
Indkøb og drift af bl.a. PC'er samt arbejdstøj/sikkerhedssko **)	kr. <u>150.000</u>
I alt	kr. <u>2.365.600</u>

Sparede udgifter til uddannelseshjælp:

Erfaringerne fra 2017/2018 viser at der er en effekt i form af uddannelse på over 40% i en periode på 6 måneder efter endt forløb (kort sigt). Til sammenligning kan der konstateres "uddannelseseffekt" på knapt 30% 6 måneder efter endt forløb ved andre aktiveringstilbud. Af landsdækkende forsøg fremgår en uddannelseseffekt på 60% målt efter 2-3 år.

Der er derfor regnet med en øget effekt på 30% i beregningsgrundlaget, hvilket betyder at der er regnet med at der er 30% flere unge som ikke skal have forsørgelse fremadrettet, hvilket giver en forventet besparelse på sigt på op til ca. 3,6 mio kr(2023) men allerede en "breakeven" fra 2021.

Indsatsen finansieres således ved at flytte kr. 2.365.600 fra kontoen for uddannelseshjælp (konto 5) til konto 5 Køb af tilbud, fordelt over budgetårene 2018/2019.

Der henvises til vedhæftede bilag hvoraf de samlede forudsætninger samt økonomi grundlag fremgår.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 12: Økonomistyring og det politiske råderum på beskæftigelsesområdet

Åbent punkt

12 Økonomistyring og det politiske råderum på beskæftigelsesområdet

15.00.00G01-0069

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	12	

Hvem beslutter

Job, Udviklings og Fritidsudvalget beslutter

Resumé

En gennemgang af beskæftigelsesområdet ud fra incitamentsstrukturer, lovgivning og resultater i forhold til økonomistyring og det politiske råderum.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller, at udvalget drøfter:

- for hvilke målgrupper og på hvilke områder udvalget i særlig grad ønsker at styrke den politiske styring af beskæftigelsesindsatsen med særlige indsatse.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:

Udskudt.

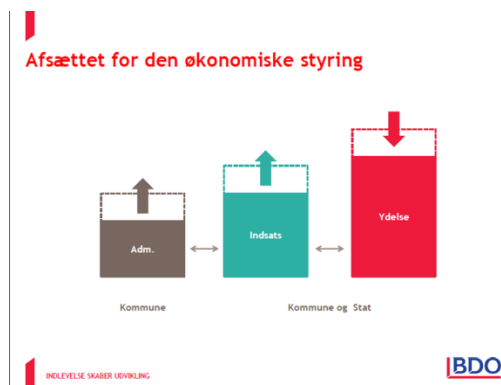
Sagsfremstilling

Hvordan fungerer beskæftigelsesområdet og hvilket økonomisk råderum har en kommune.

Økonomi og beskæftigelsesindsats:

Lidt forsimplet kan beskæftigelsesindsatsen deles op i disse 3 søjler

- **Administration**(Adm) Medarbejderne som taler med og motiverer borgerne
- **Indsats**, Køb af uddannelse mv.
- **Ydelse**, Forsørgelse fx kontanthjælp, dagpenge mm.

Når man kigger på forsørgelsen(ydelsen), så er det vigtigt at kende til refusionstrappen, som er det incitamentssystem staten har opbygget for at sikre sig, at kommunerne er tilskyndet til at levere en god og effektiv indsats for borgerne.

Kort sagt betyder det, og jo længere tid en borger modtager forsørgelse fra det offentlige jo mere kommer kommunen til at betale.

Varighed / Refusionsprocenter, hvor refusionsprocenten som udgangspunkt gælder for alle ydelser - men kun for *nytilkendelser* af førtidspension og fleksjob.

Varighed på ydelsen	Refusionssats
Første 4 uger:	80 %
5. - 26. uge:	40 %
27. - 52. uge:	30 %
Over 1 år:	20 %

Ny model versus Arbejdsmarkedskommissionens model:

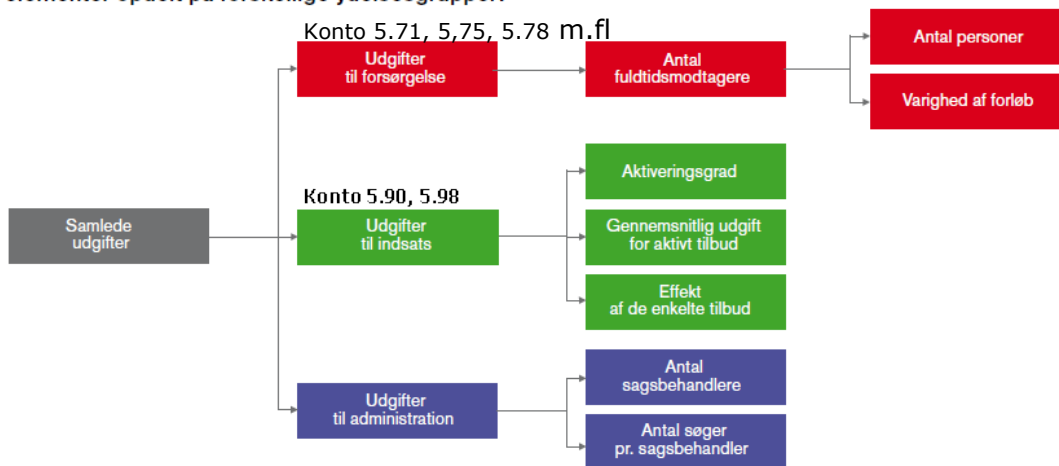
- Gælder kun for nye tilkendelser af førtidspension og fleksjob
- Aftrappet over 1 år versus 3 år
- Faldende fra 80 % - 20 % versus 100% til 0%

KL's anbefalinger

Ud fra dette har KL udarbejdet nogle anbefalinger i forhold til fokuspunkter i forhold til beskæftigelsesindsatsen:

Et budget på beskæftigelsesområdet bør indeholde nedenstående elementer opdelt på forskellige ydelsesgrupper:

Ovennævnte figur fra KL betyder, at det ikke er muligt alene at fokusere på fx konto 5/ Driftsudgifter kommunale beskæftigelsesindsats uden at kigge på de øvrige områder *Udgifter til forsørgelse* og *Udgifter til administration*, hvor specielt *Udgifter til forsørgelse* er den som fylder mest på et kommunalt budget. Baggrunden for dette er refusionssystemet mellem staten og kommunen.

I forhold til beskæftigelsesområdet er der 3 udgiftsposter:

- 1) Forsørgelsesydelse til borgerne (fx dagpenge, førtidspension, sygedagpenge, kontanthjælp m.fl.)

2) Aktiviteter til borgerne (fx uddannelse, udviklingsforløb, jobsøgning m.fl.)

3) Ansatte (Sagsbehandling, virksomhedskontakt, administration)

De fordeler sig som følger:

Funktion		Budget 2019	
Med overførselsadgang			
		73.996.866	
032214	Ungdommens Uddannelsesvejledning	Ungdommens Uddannelsesvejledning	5.006.256
033046	Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	1.808.926
033564	Andre kulturelle opgaver	Multietnisk Kulturhus	114.561
033878	Kommunale tilskud til statsligt finansierede selvejende udda	AVU-forløb for unge	71.500
053859	Aktivitets- og samværstilbud (servicelovens § 104)	Sandemandsgården	4.523.668
		Heldags- og ungdomstilbud	1.220.128
054660	Integrationsprogram og introduktionsforløb mv.	Proj. Særlig indsats, integr. af kvinder	450.000
056890	Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats	Miljøpedeller	507.538
		Projekt Jobkonsulenter	6.264.091
056898	Beskæftigelsesordninger	Projekt Flere voksenlæringer	506.531
		Projekt Ungeguide	2.143.270
057299	Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	Fleksjob- og dagpengepuljer	2.850.924
064551	Sekretariat og forvaltninger	Rehabiliteringsteam	472.000
		EU-administrationstilskud	-375.000
		Lønninger, Borger, myndighed	12.333.472
		Adm., Borger, øvrig drift	1.255.528
064553	Jobcentre	Adm., Job, øvrig drift	1.620.722
		Projekt Langtidsledige	840.000
		Projekt Fleksjobambassadør	1.070.000
		Fælles, lønninger, Job	2.173.000
		Lønninger, Ressource- og komp.udvikling	1.630.000
		Lønninger, Beskæftigelseservice	10.544.751
		Lønninger, Job- og virksomhedsservice	9.000.000
		Lønninger, Ungeporten	4.700.000
		Lønninger, Integration	3.265.000
		Supportcenter	0
Med overførselsadgang			
		390.237.876	
002511	Beboelse	Integrationsboliger, midlertidige	632.657
		Integrationsboliger, permanente	506.532
033044	Produktionsskoler	Produktionsskoler	3.385.583
033045	Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold	Erhv.grunduddannelsers skoleophold	1.940.000
054660	Integrationsprogram og introduktionsforløb mv.	Grundtilskud for udlændinge	-9.117.142
		Statsrefusioner	-6.632.969
		Resultattilskud	-1.909.926
		Tolkeudgifter	1.115.888
		Udg. til tilbud til yd.modtager, 23a	1.136.675
		Danskundervisning	14.709.916
		Løn til mentor for yd.modt., § 23 d	1.392.961
054661	Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogramme	Kontanthj. t. udlændinge/integr.ydelse	12.712.498
054665	Repatriering	Repatriering	-70.000
055771	Sygedagpenge	Sygedagpenge	44.542.555
055773	Kontant- og uddannelseshjælp	Kontant- og uddannelseshjælp	61.294.431
055778	Dagpenge til forsikrede ledige	Dagpenge til forsikrede ledige	73.013.340
055880	Revalidering	Revalidering	5.777.234
055881	Løntilskud m.v. til personer i fleksjob og personer i løntil	Løntilskud og fleksjob	71.538.097
055882	Ressourceforløb og jobafklarings- forløb	Ressource-/jobafklaringsforløb	56.876.864
055883	Ledighedsydelse	Ledighedsydelse	13.543.748
056890	Driftsudgifter til den kommunale beskæftigelsesindsats	Driftsudg. til den kom. beskæft.indsats	8.785.862
		Remisen	3.504.201
		Genbrug	2.145.527
		Kantine Vibegård	1.839.584
		Focus	888.215
		Håndværkertilbud	1.421.903
		Mentor til ARK's tilbud	3.927.208
		Stresshåndtering	916.886
		Styrk din sundhed	40.011
056891	Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	Indsats for forsikrede ledige	3.080.452
056895	Løn til forsikrede ledige og per- soner under den særlige ud	Løn til forsikrede ledige med løntilskud	441.643
056898	Beskæftigelsesordninger	Jobrotation	2.665.789
		Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse	5.710.075
064551	Sekretariat og forvaltninger	Lægeerklæringer, Job	3.432.979
		Tolkebistand ud over integr.per., Job	28.220
		Sygesikringsbeviser	-145.703
		Lægeerklæringer, Borger	21.054
064559	Administrationsbidrag til Udbetaling Danmark	Adm.bidrag til Udbetaling Danmark	5.145.028

Som det fremgår er:

1) *Forsørgelsesydelse* den absolut største udgiftspost, udfordringen er blot, at denne udgiftspost ikke direkte kan nedsættes ved fx en politisk prioritering, da forsørgelsesydelser er bestemt ved lov, således at størrelse og retten til denne ikke kan diskuteres, men blot skal udbetales når borgeren er berettiget til ydelsen.

Kan forsørgelsesydelserne så slet ikke påvirkes?

Jo specielt i forbindelse med den indførte Refusionsreform med differentierede refusioner (se tidligere) og krav til sagsbehandlingen også kaldet den aktive beskæftigelsespolitik, som har til hensigt at give kommunerne et incitament til en tidlig forebyggende indsats for at bringe borgerne hurtigere tilbage i job, og dermed reducere borgerens varighed på ydelsen.

Refusionssystemet er således opbygget efter, at kommunen får mest i den første periode, 80% som i løbet af 1 år falder til 20%.

Det er disse principper som er væsentlige at iagttage, når der kigges på de følgende 2 parametre.

Udgiftsposter som kan reguleres politisk er

2) *Aktiviteter til borgerne* og

3) *Ansatte*

Når det kommunale budget skal prioriteres er det nærliggende at se på disse 2 områder.

Her er det relevant at inddrage KL's anbefalinger, som netop slår fast, at en kommune bør kigge på det samlede billede af udgiftspresen for kommunen.

Bornholm

I det følgende er der en kort status for udviklingen på Bornholm.

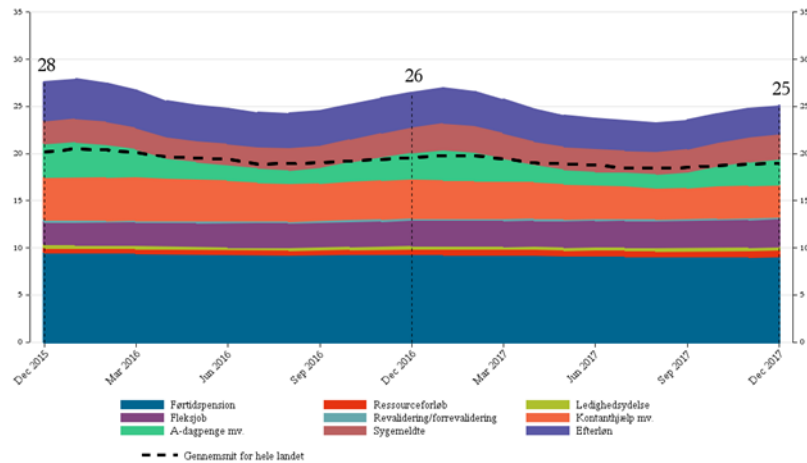
Benchmarking - Hvordan har udviklingen været sammenlignet med andre

I 2017 blev der gennemført en grundig analyse via konsulenthuset Marselisborg som fastslog at den beskæftigelsesrettede indsats på Bornholm er tilrettelagt hensigtsmæssigt og at Bornholm på en lang række indsatser præsterede over landsgennemsnittet og betydeligt over hvad der kan forventes ud fra såkaldte sammenlignelige kommuner.

I denne analyse indgik også en vurdering af antal medarbejdere, antal sager (borgere) pr. sagsbehandler mm.

Der blev endvidere gennemført en analyse af BDO Kommunernes revision, en såkaldt forvaltningsrevision, som satte fokus på 4 udvalgte business cases, hvor revisionen fastslog at indsatserne var gennemført som beskrevet og ikke mindst med de forventede økonomiske resultater.

Generelt er der sket et fald på 3 % point på borgere på offentlig forsørgelse.

Når man ser på Bornholms præstationer sammenlignet med andre kommuner, ser en sammenligning ud på følgende måde, hvor Bornholm ud fra rammevilkår klarer sig betydeligt bedre end forventet for stort set alle målgrupper.

4. kvartal 2017	Antal fuldtidspersoner	Andel af befolkningen, pct.	Andel af befolkningen i hele landet, pct.	Udvikling i andel af befolkningen ift. samme kvartal året før, pct. point	Udvikling i andel af befolkningen i hele landet ift. samme kvartal året før, pct.
Ydelsesmodtagere	6.023	24,9	18,2	-1,0	-0,6
A-dagpenge mv.	595	2,5	2,2	-0,0	0,0
Kontanthjælp	421	1,7	2,1	-0,3	-0,2
Uddannelseshjælp	234	1,0	1,0	-0,1	-0,0
Integrationsydelse	186	0,8	0,6	-0,3	-0,1
Sygedagpenge	438	1,8	1,8	0,0	-0,1
Jobafklaringsforløb	202	0,8	0,5	0,1	0,0
Revalidering og forrevalidering	50	0,2	0,1	-0,0	-0,0
Ressourceforløb	167	0,7	0,6	0,1	0,1
Ledighedsydelse	88	0,4	0,4	0,0	0,0
Fleksjob	714	2,9	1,9	0,3	0,1
Førtidspension	2.239	9,3	5,5	-0,2	-0,2
Efterløn	689	2,8	1,6	-0,7	-0,3
Beskæftigede	12.345	51,0	-	0,7	-
SU-mottagere	935	3,9	-	-0,3	-
Øvrige	3.743	15,5	-	0,5	-
Befolkning (16-66 år)	24.203	-	-	-	-

Anm.: A-dagpenge mv. omfatter a-dagpenge, kontanthjælp og arbejdsmarkedsydelse. Beskæftigede omfatter alle personer som er i fuld eller delvist beskæftigelse. Øvrige omfatter selvforbrugede, dvs. personer, der hverken modtager forbrugsydelse, SU eller har en registreret lønindtækt i Danmark. Desuden indgår personer på børs og fleksydelse (etterløn til fleksjobbere) osv. Befolkningstallet kan afvige grundet afvigelse fra summen af ydelsesmodtagere, beskæftigede, SU-mottagere og øvrige. Det betyder, at befolkningstallet for jobcentre opgøres for et år tidligere, mens summen af ydelsesmodtagere, beskæftigede, SU-mottagere og øvrige beregnes for de seneste tre kvartaler til kvartalet som følge af flytning mellem kommuner og pendling ud over Danmarks grænser. En person kan også indgå flere gange i tabellen, fx som ydelsesmodtager og beskæftiget, men de kan kun indgå én gang i befolkningstallet.

Strategi

Den nuværende strategi, beskrevet i beskæftigelsesplan 2018, for aktivering- og uddannelse lægger vægt på øget samarbejde med både private og offentlige virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

Det overordnede formål med aktiverings- og uddannelsesstrategien er at forbedre effekten for både borgeren og for Bornholms Regionskommune.

Det endelige mål for indsatsen er, at borgeren opnår varig beskæftigelse på ordinære vilkår, evt. på særlige vilkår eller kommer i gang med en uddannelse.

Aktiverings- og uddannelsesstrategien lægger vægt på øget samarbejde med virksomheder og uddannelsesinstitutionerne og de styrende principper for strategien er:

- Fokus på job eller uddannelse ved første henvendelse.
- Borgere, som umiddelbart kan henvises til job eller uddannelse sendes omgående videre til job eller uddannelse.

Borgere med behov for yderligere afklaring, registreres og overgår til afklaring eller aktivering.

Indsatsen i *alle tilbud* er *virksomheds- eller uddannelsesrettede*. Der er konsekvens i forløbene med hensyn til opfølgning, rettidighed og i forhold til kravet om at stå til rådighed.

Særlige indsatser i 2018 er:

- Ufaglært tilbydes deltagelse i særlige brancheforløb aftalt med de enkelte brancher indeholdende kompetencegivende kurser(AMU) samt korterevarende praktikker (kompetenceløft for ufaglærte)
- Virksomhedsservice – Rekruttering af kvalificeret arbejdskraft
- Unge i uddannelse(Brobygningsforløb)
- Nye grupper af borgere i job(fleksjob) via fleks- og førtidspensionsreformen.
- Integration via praktikker, læntilskud og brancheforløb samt særligt forløb for kvinder.

Økonomiske konsekvenser:

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 13: Tilsyn 2018 Sandemandsgården

Bilag

Tilsynsrapport 2018 Sandemandsgården

Åbent punkt

13 Tilsyn 2018 Sandemandsgården

27.12.16K09-0199

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	13	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget til efterretning

Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget til efterretning

Resumé

Jf. lov om retssikkerhed og administration § 16 har Kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver skal løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. De generelle tilsynsbestemmelser i Retssikkerhedsloven suppleres af Servicelovens bestemmelser om tilsyn.

Indstilling og beslutning

Koncerndirektøren indstiller,

- at tilsynet tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 4. juni 2018:
Tilsynet taget til efterretning.

Job-, Udvikling og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Det kommunale tilsyn har aflagt anmeldt tilsynsbesøg på dagtilbuddet Sandemandsgården den 21. marts 2018. Der er foretaget en fysisk gennemgang af tilbuddene, samt gennemført interview med brugerrepræsentanter, personale samt leder. Tilsynet har berørt nedenstående hovedtemaer, og der er efterfølgende udarbejdet en rapport. Tilbuddet er funderet i Servicelovens § 104.

Hovedtemaerne i tilsynet:

- Tilbuddets fysiske standard
- Samarbejde/kommunikation
- Tilbuddets ydelser og deres udførelse
- Administration, egenbetaling m.m.
- Magtanvendelser/omsorgspligt
- Tilbuddets personalepolitik m.m.
- Tilbuddets personaleplanlægning
- Værdigrundlag, servicedeklaration, udvikling

- Øvrige, herunder administration af evt. medicin

Samlet indtryk af tilbuddet:

Tilsynet finder, at Sandemandsgården er et dagtilbud, som har forstået at kombinere borger-nes behov for dels at have en arbejdsidentitet, og dels have sociale relationer. Der er en god inddragelse af borgerne i de daglige gøremål.

Tilsynet finder desuden,

- at borgerne får den hjælp, som de har ret til efter loven og efter de beslutninger, som kommunalbestyrelsen har truffet
- at hjælpen er tilrettelagt og bliver udført på en faglig forsvarlig måde.

Der er forbindelse med tilsynet givet nedenstående anbefaling:

- Tilsynet ønsker oplyst, om der var en direkte sammenhæng mellem de mistede perso-naleressourcer og at borger blev udstyret med en alarm. Det ønskes ligeledes oplyst, om personalet på Sandemandsgården forventes at reagere på alarmerne – i givet fald bør der udarbejdes retningslinjer herfor. Tilbage melding ønskes senest. 1. juni 2018

Rapporten fremsendes for Handicaprådes kommentering.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til kommentering i Handicaprådet:

Handicaprådet den 14. maj 2018:

Taget til efterretning.

Virkelig godt arbejde. Handicaprådet ønsker en tilbagemelding fra Michael Hansen Bager på hvordan der er svaret, når det foreligger.

Punkt 14: Soldatens Erhvervsprofil

Bilag

Projektbeskrivelse "Soldatens Erhvervsprofil"

Åbent punkt

14 Soldatens Erhvervsprofil

27.12.04A00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	14	

Hvem beslutter

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget beslutter

Resumé

Organisationen "Soldat for Danmark" har fremsendt en beskrivelse af projektet "Soldatens Erhvervsprofil" og anmoder om en partnerskabsaftale med Bornholms Regionskommune.

Projektet har til formål at rekruttere kvalificeret arbejdskraft blandt værnepligtige og tidligere udsendte / veteraner, for herigennem at være med til at sikre at Bornholm i fremtiden har den fornødne arbejdsstyrke til rådighed og et mangfoldigt befolkningsgrundlag.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller til udvalget

- at der indgås en partnerskabsaftale, når der er sikkerhed for en samordnet indsats mellem de berørte partnere.

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Soldat for Danmark er en af de 12 organisationer, der er medlem af Bornholms Veteran Forum (BVF) og dermed med i den styrkede indsats overfor tidligere udsendte / veteraner, som kommunalbestyrelsen vedtog på sit møde i januar 2018.

Organisationen har henvendt sig til Job-, udvikling- og fritidsudvalget om projektet "Soldatens Erhvervsprofil", som ønskes realiseret i 2019 – et jobprojekt for hjemsendte tjenstgørende soldater på Almegårds Kaserne.

Målet med projektet er

- at alle tjenstgørende soldater på Bornholm, der hjemsendes i 2019, tilbydes udarbejdelse af 'soldatens erhvervsprofil' (100-150 personer)
- at minimum 50 % af alle hjemvendte soldater deltager i projektet og får udarbejdet 'soldatens erhvervsprofil' (50-75 personer)
- at minimum 20 % af alle der har fået udarbejdet 'soldatens erhvervsprofil' bosætter sig på Bornholm og ansættes i et civilt job eller starter på en håndværksmæssig uddannelse (10-15 personer)

Projektet gennemføres over 5 faser: 1) orientering/introduktion, 2) udarbejdelse af profiltyper, 3) kompetenceafklaring og udarbejdelse af erhvervsprofil + CV, 4) præsentation af erhvervsprofil for det bornholmske erhvervsliv, ansættelse/start på uddannelse.

Kasernens opklaringsbataljon, virksomheden Insigths Discovery, Rønne Handelsstandsforening og DI Bornholm indgår som samarbejdspartnere i projektet.

Ligeledes ønskes en partnerskabsaftale med Bornholms Regionskommune, der indeholder følgende:

- en formel opbakning til projektet (dette udtrykt ved partnerskabsaftalen i sig selv)
- udarbejdelse af et notat, der bakker op om projektet, som kan vedlægges projektbeskrivelsen, i relation til fundraising af midler til projektet
- administrativ hjælp og rådgivning fra kommunens veterankoordinator
- hjælp og rådgivning fra kommunen i forbindelse med fundraising

Endvidere udtrykkes ønske om et tæt samarbejde med Business Center Bornholm, Jobcentret og Tilflytterkonsulenten.

På et møde 18. maj 2018 blev projektet drøftet med organisationen Velkommen Hjem, der i 2015 blev stiftet af en lang række af landets største virksomheder (nu ca. 200, herunder Carlsberg, Codan, PFA, DBU...) Målet er at støtte veteraner til en god overgang fra det militære til det civile arbejdsmarked gennem et veltilrettelagt forløb, hvor fokus er på at afdække veteranens kompetencer og matche dem med en mentor fra en privat virksomhed.

Velkommen Hjem har en succesrate på ca. 85 % af hjemvendte veteraner, det lykkes at få indsluset og fastholdt i det civile arbejdsmarked. To af forklaringerne er, at der dels er tale om store virksomheder dels et omfattende mentornetværk fra disse virksomheder.

Velkommen Hjem har endnu ingen virksomheder med fra Bornholm, og det blev aftalt med Dansk Industri at arbejde for at få bornholmske virksomheder med, ligesom det blev aftalt med Soldat for Danmark at overveje mulige fordele ved et tættere samarbejde med Velkommen Hjem i forhold til projektet "Soldatens erhvervsprofil". Det er således nærliggende med et samarbejde for de soldater og veteraner, der ikke ønsker at bosætte sig på Bornholm. Men der kan også være en fordel i at de bornholmske virksomheder knyttes til Velkommen Hjem's omfattende mentornetværk, der vurderes at være hovedforklaringen på den høje succesrate for hjemvendte veteraner, der skifter til det civile arbejdsmarked.

Status er at

- DI Bornholm arbejder på at danne et virksomhedsnetværk, der kan knyttes til Velkommen Hjem, samtidig med at DI Bornholm indgår i samarbejdet med Soldat for Danmark
- Velkommen Hjem har fået tilsendt projektbeskrivelsen fra Soldat for Danmark, for at vurdere mulighederne for et tættere samspil og en mere samordnet indsats i forhold til både værnepligtige og veteraner
- BRK's veterankoordinator vil i samspil med de ovennævnte organisationer arrangere et informationsmøde i løbet af efteråret, for interesserede virksomheder, kasernen, jobcenter og de berørte organisationer.

Økonomiske konsekvenser

En partnerskabsaftale vil ikke omfatte økonomisk støtte fra kommunen.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Bilag: Projektbeskrivelse af "Soldatens Erhvervsprofil"

Punkt 15: Procesplan folkesundhedspolitik

Åbent punkt

15 Procesplan for tværgående folkesundhedspolitik

29.09.00P22-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	15	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter
Børne- og Skoleudvalget orienteres
Job-, Udvikling- og Fritidsudvalget orienteres
Natur- og Miljøudvalget orienteres
Økonomi-, Erhverv- og Planudvalget orienteres
Kommunalbestyrelsen til orientering

Resumé

Social- og Sundhedsudvalget har udtrykt ønske om, at Bornholms Regionskommunes eksisterende sundhedspolitik revideres. For at sikre en bred inddragelse foreslås en proces der bl.a. indbefatter afholdelsen af et borgermøde, et temamøde for Kommunalbestyrelsen samt nedsettelsen en arbejdsgruppe med bred repræsentation fra kommunens fagcentre.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget:

- a) at procesplanen for tværgående folkesundhedspolitik tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den 4. juni 2018:
Taget til efterretning.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren og Koncerndirektøren indstiller til Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget:

- a) at procesplanen for tværgående folkesundhedspolitik tages til efterretning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Taget til efterretning.

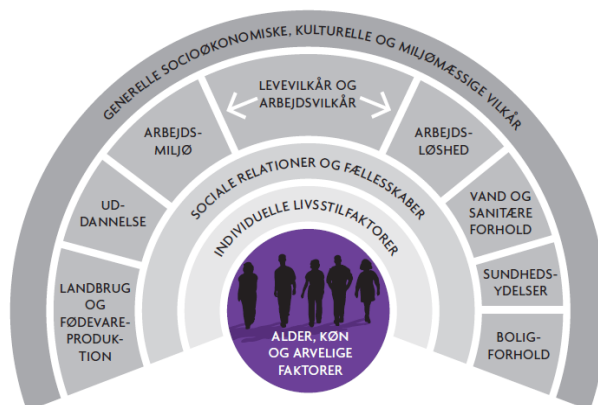
Sagsfremstilling

Borgernes sundhedstilstand har stor betydning for efterspørgslen efter kommunens ydelser inden for en lang række områder – det gælder fx pleje, sygedagpenge, behandling og genoptræning. Derfor forholder kommunerne sig også i stigende grad til sundhedsopgaven som en, der ikke kan løses af sundhedsområdet alene. Dette er helt i samklang med sundhedslovens §

119, som fastslår, at kommunen har ansvaret for, at borgerne har sunde rammer og relevante forebyggelsestilbud.

De rammer og betingelser, der er med til at skabe sundhed, fordeler sig på mange forskellige kommunale områder. Nedenstående figur viser, hvordan forskellige årsagsfaktorer bestemmer den enkelte borgers sundhedstilstand.

Figur: Årsagsfaktorer

SUNDHED PÅ TVÆRS | SUNDHEDSSTYRELSEN | 2010

Uddannelse, sociale forhold, arbejdsmarkedstilknytning og miljø spiller en afgørende rolle for den enkeltes sundhed, og det samme gælder trafikforhold og muligheder for fritidsudfoldelser (figurens ydre lag). Arbejdet på alle disse områder kan være med til at forebygge sygdom og fremme sundhed, og sunde rammer for borgerne etableres i høj grad af alle andre kommunale områder end sundhedsområdet. Den enkeltes livsstil har naturligvis også stor betydning for den enkeltes sundhed.

Det er derfor væsentligt, at sundhedsfremme- og forebyggelsestiltag bliver tilbudt, der hvor kommunen har en indflydelse på borgernes muligheder for at leve sundt i hverdagen. Det kan fx være i skolen, på arbejdspladsen, i beskæftigelsestilbuddet, i trafikken og i de rekreative offentlige områder.

Formålet med den reviderede (folke)sundhedspolitik er således at skabe en fælles retning og en bred fælles forståelse for de eksisterende sundhedsudfordringer på Bornholm, mekanismerne bag samt bud på, hvordan man bedst forebygger sygdom og understøtter sundhed.

Den fælles forståelse søges opnået gennem en proces med bred inddragelse og involvering. Det er tanken, at sundhedspolitikken omdøbes til en folkesundhedspolitik, bl.a. for at signalere og tydeliggøre at forebyggelse og sundhedsfremme kræver indsats på mange områder i kommunen. Og at sundhed er meget andet end broccoli, løbesko og afholdende - eller i den anden grøft - behandling af sygdomme, som lidt er de opfattelser af sundhed området generelt er 'plaget af' i Danmark.

Tidsplan:

Tidspunkt	Aktivitet
2018	
4. juni	Møde i Social- og Sundhedsudvalget - godkendelse af procesplan Punktet går ligeledes til orientering i alle øvrige fagudvalg og kommunalbestyrelsen i juni 2018.
August/september	Temamøde i samarbejde med Bornholms Hospital om Sundhedsprofilen (Kommunalbestyrelsen m.fl.)
<i>Juni / november</i>	<i>Administrativ proces:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Kvalificering af skabelon og input til værdier/temaer i ledergruppen i Center Sundhed.</i> • <i>Koordinerende Sundhedsforum drøfter input til folkesundhedspolitikken (værdier/temaer) og der udpeges medlemmer til arbejdsgruppe, herunder som minimum en repræsentant fra hver af de fagcentre der sidder i Koordinerende Sundhedsforum (Børn og Familie, Job, Uddannelse og Rekruttering, Naur, Miljø og Fritid, Psykiatri og Handicap, Skole, Ældre, Skole og Sundhed).</i> • <i>Der arbejdes i arbejdsgruppen. Arbejdsgruppens opgaver: Input til værdier. Input til temaer, samt tilrettelæggelse og afvikling af temamøde i KB samt borgermøde (se nedenstående)</i> • <i>Koordinerende Sundhedsforum behandler status på arbejdsgruppens opgaver</i>
3. december	Møde i Social- og Sundhedsudvalget - Status på arbejdet og oplæg til temamøde og borgermøde
2019	
Januar	<ul style="list-style-type: none"> • Temamøde i KB med deltagelse af Ældrerådet, Handicaprådet, Udsatte råd m. fl. (Koordinerende Sundhedsforum) • Afholdelse af borgermøde om BRK's kommende sundhedspolitik med henblik på at få input til sundhedspolitikken fra et borgerperspektiv
<i>Februar 2019</i>	<i>Administrativ proces:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Administrativ bearbejdelse af borgermøde – udkast til politik</i> • <i>Koordinerende Sundhedsforum drøfter opfølgning på temadag/udkast til politik.</i>
Marts/april	Møde i Social- og Sundhedsudvalget - udkast til folkesundhedspolitik Høring i Handicaprådet og i Ældrerådet.
Maj	Møde i Social- og Sundhedsudvalget – drøfter/anbefaler folkesundhedspolitikken – og sender den videre til Kommunalbestyrelsen.

Juni	Kommunalbestyrelsen godkender folkesundhedspolitikken
-------------	---

Økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Selv om politikken vedrører hele kommunen – hele Bornholm – ligger den ressortmæssigt under Social- og Sundhedsudvalget. Den skal dog forankres tværpolitisk og sendes derfor til orientering i alle fagudvalg.

Punkt 16: Sager til høring i Ældreråd og handicapråd

Åbent punkt

16 Sager til høring i Ældreråd og handicapråd

00.01.00P35-0100

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	16	

Indstilling og beslutning

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018:
Intet sendes i høring.

Punkt 17: Gensidig orientering

Åbent punkt

17 Gensidig orientering

00.01.00P35-0100

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget	06-06-2018	17	

Job-, Udviklings- og Fritidsudvalget den 6. juni 2018: